

Universell utforming – Hurtigbåt / Passasjerbåt

Generelle krav

➤ **Universell utforming:**

Universell utforming er design av produkter, omgivelser og tjenester på en slik måte at de kan brukes av alle mennesker, i så stor utstrekning som mulig, uten behov for tilpasning eller spesiell utforming.

Adgang til skipet:

Fartøy skal være konstruert og utstyrt slik at rullestolbrukere og andre med nedsatt funksjonsevne kan gå om bord og i land enkelt og trygt, enten uten assistanse, eller ved hjelpemidler som f.eks. ramper, heis eller løfterampe.

Maksimal stigning for rullestol ved normal vannstand bør ikke overstige 1:20, men 1:15 kan aksepteres for korte landganger. Det skal være minst en adgang til skipet som er tilgjengelig for rullestolbruker og andre med nedsatt funksjonsevne. Adgangen skal være uten trapper eller trinn og skal være merket med det internasjonale tilgjengelighetssymbolet for personer med nedsatt funksjonsevne. Dersom det er flere adkomster, skal det ved merking opplyses hvor de øvrige adkomstene finnes.

På grunn av stor forskjell på flo og fjære, må utfordringene i forhold til "Adgang til skipet", løses i samarbeid med Oppdragsgiver.

Tilgjengelighet om bord

Generell tilgjengelighet og fargevalg.

Alle arealer definert som passasjerarealer skal være tilgjengelig for alle passasjerer. På fartøy med passasjerarealer i flere etasjer, er det tilstrekkelig at den ene etasjen er tilgjengelig for alle passasjerer dersom alle servicetilbud finnes i denne etasjen. Krav til universell utforming i forhold til miljø, informasjon og kommunikasjon gjelder imidlertid for alle etasjer. Det skal ikke forekomme uventede hindringer i form av forhøyninger eller innsnevringar uten at det finnes alternativ måte å nå arealet på. Alle passasjerarealer skal ha farger og lyssetting slik at de forskjellige arealer fremtrer naturlig, klart og tydelig. Søylar, støttehåndtak og –rekker, samt utspring som kan innebære fare for sammenstøt eller andre utilsiktede hendelser, skal ha kontrasterende farger i forhold til bakgrunn og omgivelser.

Dører.

Alle døråpninger til publikumsarealer må være brede nok for rullestol. De skal ha en innvendig karmbredde på minst 100cm. Dørene bør ha automatisk åpning eller stå i åpen posisjon der dette ikke er i konflikt med sikkerhetsbestemmelser. Hindringer i passasjerarealer må unngås, og dersom det er behov for ramper eller faste terskeleliminatorer skal disse være kontrastmerket.

Vedlegg 1, Bilag 2: Universell utforming

Trapper.

Trapper må ikke være bratte, og skal ha tette opptrinn. Trappene skal være trygge i forhold til trappehøyde, -dybde, farge, lys og friksjon. Trappenesen skal ha kontrasterende, lys farge, ca. 25 mm bred både vertikalt og horisontalt. Håndlist skal være i to høyder på begge sider med overkant henholdsvis 0,9 m og 0,7 m over inntrinnets forkant. Håndlist skal føres 30 cm utover øverste og nederste trinn med avrundet avslutning. Håndlist skal ha et tilnærmet rundt tverrsnitt med en diameter på 45-50 mm i et materiale som er lett å holde fast i og med luminanskontrast 0,8 i forhold til bakgrunnsfarge. Det skal være en avstand mellom skott og rekkverk på minst 45 mm. Det skal være taktil merking både ved trappestart og trappeslutt.

Seter

For hver 100 passasjer skipet er sertifisert for, skal minst én plass være reservert for rullestol slik at rullestolbrukeren kan reise sittende i rullestolen sammen med øvrige passasjerer. Det skal være mulig å feste rullestolen til dekk/skott.

Minst 4 % av passasjeretene skal være tilrettelagt for personer med nedsatt funksjonsevne. Dette betyr at det ved disse setene skal være tilstrekkelig plass til å kunne sitte med rette bein. Setene skal ha kraftige nok armlener til at personer med nedsatt funksjonsevne kan bruke disse for å sette seg og reise seg selv. Dersom setene er del av en seterad, og armlenene kan være en hindring for personer med nedsatt funksjonsevne, skal det være mulig å folde vekk armlenet. Armlenene skal ha kontrasterende farge. Setene beregnet for personer med nedsatt funksjonsevne, skal være i nærheten av evakueringsvei og toalett.

Korridorer – ganger

Om bord skal det være plass slik at personer med nedsatt funksjonsevne kan bevege seg fritt, og være brede nok til at rullestol kan passere andre passasjerer. I korridorer og ganger skal det være håndrekk på begge sider. Håndrekken plasseres 90 cm over gulvet. Den skal ikke ha skarpe kanter og ha en diameter på 3,5 – 5 cm. Håndrekkene skal ha kontrastfarge i forhold til bakgrunn og være utformet slik at de kan utstyres med taktil merking for synshemmede.

Dekk og gulv

Dekk og gulv skal være flate og ha sklisikker overflate. Dersom det er behov for trinn / forhøyninger, skal disse ikke overstige 20 mm. Ved større høydeforskjeller skal det installeres rampe og håndrekk.

Toaletter

Avhengig av fartøyets størrelse skal minst ett toalett være tilrettelagt for rullestolbrukere. Toalett kan plasseres separat fra de andre toalettene. Det foretrekkes imidlertid at ett dame- og ett herretoalett gjøres tilgjengelig ved at ordinere toalettrom gjøres større. Dersom tilgjengelig toalett ligger separat fra øvrige toaletter, skal det i dette området være skiltet hvor slikt toalett finnes. Dørene til tilgjengelig toalett skal slå utover eller være skyvedør. Ved en nødssituasjon skal det være mulig å åpne døren utenfra med spesialnøkkel selv om døren viser opptatt. Snusirkelen foran toalettet skal ha minimum diameter på 150 cm.

Det skal være minst 110 cm fra fronten av toalettet til motsatt vegg eller installasjon, og minst 90 cm fri plass på minst en side av toalettet. Det skal være 85 cm. fra vegg i bakkant av toalett til forkant av toalettet. Toalettsetet skal være 50 cm over gulvet. Det skal være oppsvingbare støttehåndtak på begge sider av toalettet som bygger like langt ut som fronten av toalettsskål og toaletttrullen skal være montert på armstøtten. Håndvasken skal plasseres slik at den kan nås fra toalettet, og ikke høyere enn 80 cm over gulvet. Opphenget av vasken skal være så kraftig at det tåler å bli brukt som støtte. Speil plasseres i passende høyde der nederste kant ikke er høyere enn 90 cm over gulvet. Det bør være mulig å sitte i rullestol ved vasken. Fri høyde under vasken skal derfor være 70 - 75 cm. Såpe, håndkle etc plasseres 90-100 cm over gulvet i umiddelbar nærhet av vasken. Det skal være utstyr for tilkalling av hjelp i en nødssituasjon i hvert toalettrom.

Vedlegg 1, Bilag 2: Universell utforming

Tilrettelegging for allergikere

Alle møbler og kledning skal så langt som mulig være fremstilt av ikke-allergisk materiale. Reisende med kjæledyr henvises til eget, avgrenset område. Dyr, bortsett fra førerhund, servicehund e.l., skal ikke ha adgang til passasjersalonger utover avgrenset område.

Informasjon

Viktig reiseinformasjon som for eksempel sikkerhetsinstruks, ankomstopprop o.l. som gis auditivt, skal også gis visuelt. Dersom det er en informasjons- eller billettskranke om bord skal deler av den ikke være høyere enn 90 cm. Det skal være installert skrankeslynge ved skranken.

Plakater og annen informasjon for passasjerene skal være utformet slik at de er lette å lese og være plassert slik at de er lette å oppdage, fortrinnsvis ved ankomst om bord. Bokstavene skal være i skriftstørrelse på minimum 14 punkt, samt ha en kontrasterende farge i forhold til bakgrunn som gjør dem lette å lese. (f.eks. sort på hvitt eller gult på sort). Det skal ikke brukes komplementærfarger (f.eks. rødt på grønt). Plakater o.l. plasseres fortrinnsvis med senterhøyde ca. 150 cm over gulvet.

Det skal være teleslynge i alle passasjerområder, og all høytalerinformasjon skal også gå gjennom teleslyngen. Informasjonen skal leses tydelig. Før informasjon leses gis signal og en liten pause slik at høreapparatbrukere får anledning til å sette høreapparat i riktig posisjon.

Sikkerhetsinformasjon, anløpsinformasjon og annet viktig informasjon skal også gis visuelt, f.eks. via monitorer.

Service

Dersom det er kiosk om bord, skal deler av den ikke være høyere enn 90 cm. Det skal være mulig for personer med nedsatt funksjonsevne å få kioskarer brakt til seteplassen.

Sikkerhetskrav

Det skal tas hensyn til alle kjente sikkerhetskrav fra sjøfartsdirektoratet og/eller Den norske Skipskontroll, herunder alle kjente EU-direktiv, som gjelder for respektive fartsområde. Krav som er kjent ved konkurransens tilbudsfrist og som blir gjort gjeldende i Kontraktperioden, er utøvers risiko og ansvar i hele Kontraktperioden.